Учѣте ся брати мои
Думайте читайте

И чужому научайтесь
Свого не цурайтесь.

СВОБОДА

„Въ своѣй хатѣ своя правда

И сила и воля"
Шевченко.

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РУСКОГО НАРОДА ВЪ АМЕРИЦѢ И ОРГАНЪ „РУСКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА".

Рôкъ III. | Шамокінъ, Па. Четвергъ 5 го Грудня 1895. | Число 39.

Шамокінъ 5. Грудня.

До Русинôвъ.

Родимцѣ!

Днесь въ Сполученыхъ Державахъ пôвнôчнои Америки знаходить ся поважне число: 300 тысячь Русинôвъ, походячихъ просто зъ закарпатскои Руси с. е. зъ Угорскои Руси и Червонои Руси, зъ Галичины. Въ старôмъ краю насъ дѣлили горы — але не такъ горы, якъ нелюдскій способъ обходженя ся съ нами, такъ въ мадярской краинѣ, якъ и въ конституційной Галичинѣ, пôдъ крылами австрійского орла. Злобна політика, прямувала и прямуе у насъ до того, щобъ не допустити до близшого познакомленя ся Русинôвъ зъ сего и того боку зеленого Бескида и завязати мѣжь собою братнѝ зносины въ народнôмъ духу и вспôльными силами працювати коло народного пробудженя, просвѣты и поступу.

Але тутъ въ вôльнôй-Америцѣ — хвала Богу — мы уже не телята на зарѣзь, мы вôльнѝ на вôльнôй земли, завдяки гуманнôй конституціи сеи вôльньнои державы, котра намъ дала пріютъ, способъ до истнованя и розвитку силъ людского духа.

Мы тутъ повиннѝ пôзнати ся, братати ся, подати собѣ руки до працѣ, до просвѣты надъ самыми собою, щобъ дати пôзнати ся свѣту и щобъ свѣтъ знавъ о насъ, о насъ Русинахъ яко славнôмъ колись народѣ, а нынѣ въ неволѣ на власной, та не на власнôй землѣ. Вспôльными силами треба намъ старати ся, выроби и собѣ поважне становиско мѣжь другими народностями тутъ проживаючими и ставати ся горожанами сеи вôльнои краины, щобъ во всей повнотѣ могли мы користати зъ данои свободы и громадского права запорученого тутейшою конституцією — а вôдтакъ полѣпшити наше не тôлько матеріяльне положене, але взрости просвѣтно-морально и стати ся гôдными назвы „вôльныхъ людей" и кресати лучшу будучнôсть не не тôлько для себе, але и для грядучого поколѣня и здобути собѣ достойну назву вѣрныхъ, честныхъ, роботячихъ обывателѣвъ американьскои землѣ, не перестаючи бути Русинами во вѣки.

Ото дорога, по котрôй ступати намъ подобае, щобъ могли мы жити людскимъ житемъ, маючи честь и значѣне у другихъ.

Се е задушевне бажане всеи американьскои Руси, щобъ мы всѣ Русины на чолѣ **съ духовными рускими католицкими отцями** зъеднались, злучились въ одно велике, численне и сильне товариство, котрогобъ члены раховались не на сотки, але на тысячѣ. До днесь мы розсѣянѝ, роздробленѝ, безъ найменшои звязи духовно-просвѣтнои мѣжь собою, безъ яснои и зрозумѣлои цѣли до осягненя того добра, котрого Русь американьска горячо бажае осягнути: такъ на полю культурно-просвѣтнôмъ, якъ и економичного добробыту.

Духовнѝ Отцѣ!

До Васъ саме перше вôдзываетъ ся народъ и просить, щобъ священники не дѣлили ся черезъ личнѝ погляды и интересы, але дбали ревно о добро душевне, вѣчне, якъ и культурно-дочасне.

Народъ хоче видѣти мѣжь священниками е д н ô с т ь, миръ, согласіе, любовь, згоду, єднôсть погляду, напряму, скеровану до осягненя его добра. Народъ хоче не пустыхъ фразъ и слôвъ а хоче бути переконанымъ дѣломъ, въ справѣ его жизненныхъ потребъ. Verba volant morent, exempla trahunt, то значить: слова взрушують серце и душу слухача, але прикладъ тягне силомѣць до наслѣдованя, до твореня того що добре, хосенне, спасительне такъ для души, якъ и для тѣла.

Нынѣ уже маемо рускѝ церкви и священникôвъ за старанемъ руского робучого люду. Чи на тôмъ уже конець? Чи тымъ мы осягнули все, що намъ треба жіючи на семъ свѣтѣ? Чи тая земля, на котрôй живемо не есть творенемъ рукъ божихъ и дочасныиъ прибуткомъ подорожуючихъ по неи до правдивои и вѣчно щасливои батькôвщины, иже на небесѣхъ? Чи не воля божа, щобъ чоловѣкъ живъ на семъ свѣтѣ и споживавъ добро, яке земля родить и во внутрѣ своимъ носить для люцкои выгоды, доки смертный вѣруючій и добротворячій, пôсля закону Распятого не стане ся причастникомъ вѣчныхъ благъ по за гробною межою? Чи се не обовязокъ священникôвъ дбати о добро свого люду такъ въ церквѣ, якъ и по за церквою? Чи довго намъ бути розсѣяными на далекой чужинѣ и жити не своимъ житемъ и щобъ зъ нашои байдужности, розладу, незгоды, непорозумѣня, несогласія, рвенія, особистои амбиціи, уроеного собѣ: „ось то мы" не корыстали другѝ и нашимъ грошемъ не збогачали ся, а опôсля смѣючись не говорили насмѣхомъ, що Русины не мають розуму анѣ „pred pladnem ani aj po pladniu"?

Намъ треба одного сильного и вельми численного народного товариства, намъ треба великихъ и добре редагованыхъ рускихъ газетъ писаныхъ мовою, котрою говорить 23 миліоновый народъ. Одна булабъ політична, друга науково-літературна. Намъ треба „Народного еміграційного Дому"; намъ треба руского банку, щобъ мѣняти гроши и посылати до старого краю и продавати шифкарты; намъ треба шкôлъ, треба выплатити задовженѝ церкви; намъ треба взяти руску еміграцію въ свои руки и мати „Народный Дôмъ" не тôлько въ Америцѣ але и въ Гамбургу де-бъ свôй рускій агентъ занимавъ ся долею гнаныхъ бѣдок нашихъ землякôвъ и не допускавъ, щобъ жиды агенты дерли послѣдный феникъ вôдъ нашого брата. Того допняти можемо лишень вспôльными силами. Але якъ днесь роздробленѝ — нѣчого не здѣлаемо, тôлько будемо бурлаками безъ назвы и народнои метрики на чужôй, хочь вôльнôй земли; мулами въ людскôмъ тѣлѣ, працюючими въ хосень дургихъ и пôдножіемъ богатыхъ и просвѣщеннѣйшихъ народностей; а все черезъ нашу незгоду, роздроблене своихъ силъ и дѣлене ся на партіи.

Родимцѣ, Духовнѝ Отцѣ и проводителѣ, учетелѣ нашого робочого люду — послухайте!

Черезъ нашу незгоду и непорозумѣне та пустѝ и безпôдставнѝ сварнѣ, жиды агенты въ New York-у беруть тихцемъ и заробляють рôчно **24 тысячь** долярôвъ высиланемъ грошей до старого краю и продажею шифкартъ, вôдъ нашихъ людей...

Чи не лучше-бъ було наколибъ той заробокъ 24 тысячъ лишивъ ся въ рускôй народнôй касѣ для потребы руского народу? Чи въ однôмъ роцѣ не могли-бъ мы выплатити задовженѝ рускѝ церкви а вôдтакъ опôсля кожда церковь малабъ свои покладнѝ грошѝ на утриманя школы и учителя?

Чи се неможливе для насъ тое все на дѣлѣ показати?

Легко и можливо, тôлько треба сильнои волѣ, сталого харектеру, неутомимои працѣ коло добра загалу, святои терпеливости побоювати всяки перешкоды и перепоны, духа разума, духа вѣры въ лучше будуче, **а передъ всѣмъ соединеныхъ силъ и посвячене личного интересу для добра вспôльного всѣмъ тутъ живучимъ Русинамъ.**

Тое все дасть ся осягнути тодѣ **наколи въ тôй важнôй справѣ зôйдуть ся всѣ рускѝ католицкѝ священники проживаючи въ Америцѣ въ одно и кожде руске братстве, або руска осада вышле свого заступника на такъ зване націнальне руске вѣче або збôръ всѣхъ рускихъ священникôвъ и делегатôвъ народу** зо всѣхъ закуткôвъ Америки, въ цѣли порозумѣня ся, познаня ся и соедиными силами старати ся о добро такъ просвѣтне моральне якъ и матеріяльне американьскои Руси, щобъ она жила, розвивалась и заняла почетне мѣсце мѣжь другими культурными народами. Такого вѣча, для обговореня выеше поданыхъ тутъ жизненыхъ пытань американьскои Руси, домагае ся самъ народъ — а голосъ народа, голосъ божій, котрому кождый повиненъ повинуватися — особенно же священники, єли не хотятъ строго бути наказаными въ день страшного суда за народну кривду...

Есьмо сильной вѣры, що нашѝ дорогѝ краяне, особенно священники и нашѝ братя робôтники, купцѣ, ремесельники, пôднесуть свôй голосъ въ тôй справѣ и напишуть кôлька слôвъ до „Свободы" чи то до „Вѣстника" и назначать мѣсце и день того такъ бажаемого всенароднолo руского вѣча.

Американьскѝ Русины.

SVOBODA
(LIBERTY.)
Weekly Paper

The only Russian political Newspaper published in this Country; circulating in all parts of the United States and Canada, wherever the Russian language is spoken.

Published at 144, South Franklin str; Shamokin, Pa. of each week by the Svoboda Publishing Co.

ADVERTISING RATES:
One inch per annum...$ 10.00
„ „Six months. „ 6.00

All comunications should be addressed to:
„Svoboda" Printing Office
144 S. Franklin, str,
Shamokin, Pa.

Предплата рочна 2.00
До старого краю....... 3.00

Всѣ дописи и грошѣ просимъ высылати пôдъ адресу:
To „Svoboda" Printing Office
144 S. Franklin, str.
Shamokin, Pa.

Наша газета выходить що тыждня въ Четверъ.

Entered the post office at Shamokin, Pa. as second class mail matter.

УВАГА.

Хотячи приступити до „Союза" най посылають вступне и мѣсячне до касіера.

Mr. Gr. Chylak
Olyphant Pa.

И увѣдомити секретара пôдъ адресою.

Rev. Nestor Dmytriw
Mt. Carmel, Pa.
P. O. Box. 599.

ВѢСТИ ИЗЪ СТАРОГО КРАЮ.

БЕРИ ПЕТРЕ НА РОЗУМЪ!

Допись „Свободы" зъ Галичины.

Львовъ дня 5-го новембра 1895.

Хотѣвъ бы я Вамъ дорогій братя Русины американьскій, дещо написати зô старого краю, та не знаю, зъ якого кôнця зачати тай що для Васъ буде цѣкаве. Не бувъ я въ Америцѣ и тôлько зъ письма знаю, якій тамъ у Васъ звычаѣ та яке жите. Читаю я и мѣркую собѣ: чей хочь зъ нашихъ американьскихъ Русинôвъ будуть люде, бо ту въ старôмъ краю — не значи по правдѣ, чи не по правдѣ — сей и той голову хилить и каже: „Пропали мы! жити намъ не дають!" Вже то мы до нѣчого не такій охочій, якъ до нарѣканя. Певна рѣчь, якъ кого бють, та годѣ не стогнати або хочь не скривити ся, але бо въ тôмъ бѣда тай нещасте, що не дбаемо, абы мати силу боронити ся противъ тыхъ, що насъ бють. Такій уже въ свѣтѣ ладъ, що правда — не христіяньскій ладъ, що якъ ты другого не надопчешь, то тебе надопчуть. Тѣсно людямъ у нашôмъ краю; коли панъ хоче панувати, хлопови землѣ не стае; коли знову хлопы хотять газду, панамъ нѣбы то кривдя здаеся (звычайна рѣчь, бо звыкли до паньства), а ту кожда рука до себе крива, кождый за своимъ руку тягне. Полякъ хоче, абы Русины стали Поляками, ба! а Русинови то не може подобати ся, тай зъ того приходить до сварки. Поляки моцнй, мають великихъ панôвъ, а тй паны, чи ихъ хто просить, чи не просить, всюды свои порядки заводять, господарують въ Галичинѣ по своему и на людскй нарѣканя не дуже уважають.

Ажь тодѣ, коли селяне стануть розумнй, настане иншій ладъ. Тй выборы до сойму, що передъ мѣсяцемъ у насъ вôдбули ся, показують, що вже декуды селяне знають, хто имъ братъ, а хто имъ сватъ; але одна и двѣ ластôвки весны ще не роблять, далеко ще до правдивои весны у насъ.

Въ старôмъ краю, коли Вы цѣкави знати, вже отъ другій мѣсяць иде у насъ сварка о то, чому намъ выборы послôвъ до Галицкого сойму не вдали ся. О тôмъ вже й „Свобода" гарно писала, але я ще разъ зачну зъ теи самои бочки. Не вдали ся, кажу, намъ выборы до галицкого сойму, такъ якъ треба, тай теперъ всѣ пытають ся, хто тому виненъ? Одинъ другому каже: то ты виненъ! то ты виненъ! а все кождый тôлько одну причину видить: той каже, що якъ бы не урядъ тай не Поляки, выборы выпали бы добре; другій каже, що якъ бы мы самй були по-дбали о выборы, то намъ бы и волосокъ зъ головы не впавъ, бо звычайна рѣчь, якъ хто скаже собѣ твердо: „не дамъ ся, буду голосувати на свого!" — то що хто ему зробить? Отожь и той правду каже и сей правду каже, а наука для всѣхъ по серединѣ; винно и правительство, виннй ѣ Поляки, виннй й Русины. Не выпадае то якось, а властиво не такъ не выпадае, якъ стыдно намъ самымъ признавати ся, що и мы виннй. И чого бы намъ стыдати ся? Коли завинили мы такожь, то вдармо ся въ груди и поправмо ся! Ба! коли въ політицѣ кождый дуе ся и хочь бы силы не мавъ, а все другому грозить: „чекай! я тобѣ покажу на другій разъ!" Та най бы мы вконци прилюдно и не признавали ся, що мы слабй; але у себе дома таки мы повиннй собѣ сказати: „головою муру не перебешь; треба на то тарана тай то не абы якого, а зелѣзного." А дежь того тарана взяти? Треба постарати ся! У насъ люде не такъ мѣркують; „валѣть, кажуть они ворогамъ, самй той муръ, що за нимъ собѣ безпечно сидите; дайте намъ того добра, що за мурами ховаете!" Хтожь нынѣ такій „дурный", щобы зъ бѣднѣйшимъ своимъ майномъ дѣливъ ся? Богато бачили вы такихъ богачѣвъ, що свой мастокъ дѣлять, якъ въ святôмъ письмѣ каже ся, помѣжь бѣдныхъ и собѣ нѣчо не зоставляють або тôлько на прожитокъ? Нема теперъ такихъ богачѣвъ! Що котрый чи чеснымъ чи не чеснымъ способомъ собѣ заробивъ, то тримае, а бѣдному каже: засѣ! Треба самому доробляти ся всього, инакше згинемо марне.

Такъ то и въ нашой політицѣ. Конституція каже: Вамъ все належить ся, такъ якъ и тымъ богачамъ, але вы собѣ то выдрѣть, на чѣмъ васъ хто скривдивъ. Якъ жежь ту выдерти, коли нема силы? Дай Боже, колись — якъ то кажуть — и нашому теляти вовка злапати; але теперь не втне Панько тѣста, бо ячмѣнне! Поляки, властиво тôлько паны польскй у всѣмъ ладъ ведуть — а зъ того нѣ мазурскому нѣ рускому хлопови хôсна не богато. Ще мазурскому больше, а рускому то таки нѣчо. Десь колись щось и ему перепаде, та зъ тымъ выжити годѣ.

Сами здоровй знаете, якъ нашимъ селянамъ жие ся! Адже не зъ роскоши и Вы американьскй братя, покинули старый край, не зъ роскоши, тôлько зъ бѣды! Отже й се знаете, що въ кого у животѣ цыгане сварять ся, тому й політика и книжки не въ головѣ. А такихъ бѣдакôвъ у насъ велика сила! Правда, рускй паны (якй тамъ они паны! оть тôлько, що цѣлй на нихъ штаны) приповѣдають такъ: Учѣть ся, а будете богатй! Але на то селяне кажуть: Перше зробѣть такъ, щобы мы були богатй, а потôмъ уже будемо вчити ся. По чіѣмъ боцѣ правда? И той правду каже, и сей не бреше, а оно, якъ я думаю, то рѣчь мае ся такъ. Я веду свою мову до того, чого мы такй слабй и силы не маемо.

Не всѣ, правду сказати, селяне бѣднй! Е й заможнй та ще й якй!? Якжежь тотй заможнй жиють, чи розумно, чи нѣ? И самъ я бачивъ такихъ и вôдъ людей чувавъ, що хочь они грошѣ мають, а дурнй якй були такй е, якй нехарнй були такй й остали ся и на соромъ та на публіку людску не стидають ся навѣть ходити не мытй та въ брудныхъ сорочкахъ. Д-ръ Олеськôвъ, котрый ѣздивъ до Канады, оповѣдае теперь у Львовѣ, що и въ Канадѣ, де вже нашй селяне мають по 160 акрôвъ поля, отже вже на порядки ихъ стати, они таки жиють, шануючи васъ, якъ свинѣ; здыбавъ навѣть селянку безъ сорочки та ще й въ якôмсь мужескôмъ сурдутѣ. Смаруй Федя медомъ, а Федьо все Федьомъ. То то що до харности, чистоты, по котрôй познае ся порядного чоловѣка.

Конець буде.

Шайка отруйникôвъ.

Угорскй часописи доносять, що въ Годъ-Мезе Вашаргелі вôдкрыто дуже численну шайку отруйникôвъ. Члены тои шайки брали въ опѣку особы, котрй въ рôжныхъ товариствахъ обезпечали ся на жите и вôдтакъ троили ихъ а обезпечеными сумами дѣлили ся мѣжь собою. На чолѣ шайки стояла якась Егерова, котра доставляла отруѣ своимъ спôльникамъ и за кожду отроеву особу брала кромѣ своеи частки зъ обезпеченои сумы ще 100 зр. По арештованю признала ся, що въ той способъ позбавила житя шѣсть особъ. При ревізіи въ еи мешканю найдено 19 фляшокъ зъ отруями. Кромѣ неи арештовано пять членôвъ шайки, котрй вже по части признали ся до вины. Одна жѣнка въ Будапештѣ була такожь спôльничкою и признала ся. Надѣють ся дальшихъ арештованъ, бо членôвъ шайки було дуже богато. Тыхъ злочинôвъ допускала ся шайка головно на своихъ близькихъ своякахъ и тымъ дасть ся пояснити, що укрывала ся передъ окомъ поліціи. Одна зô спôльничокъ отруила свою матѣрь, инша мужа и рôдну сестру. Жертвы отруйникôвъ вже вôдкопано и переведено лѣкарскй оглядины та секцію. Въ Будапештѣ панує дуже велике розъярене на сю шайку.

Про нашихъ нуждарѣвъ-еміґрантôвъ пишуть въ вѣденьскôмъ Deutsches Volksblatt такй вѣсти: Вôдъ 6-ого с. м. перебувавъ у Вѣдни транспортъ галицкихъ родинъ въ числѣ около 70 душъ, мужчинъ, жѣнокъ и дѣтей, що выбрали ся на Италію до Бразиліи, хочь кораблѣ уже не ходять ажь до цвѣтня. Зъ-першу умѣстились були десь коло дворця полудневои зелѣзницѣ. Тамъ зъявивъ ся до нихъ якійсь жидъ и обѣцявъ дати мужчинамъ роботу у Вѣдни, наколи кождый зъ нихъ зложить ему зъ горы пять зр. Деякй дали, а жидъ пропавъ мовь камѣнь у воду. Въ пятницю минулого тыждня перейшли они до дворця пôвнôчнои зелѣзницѣ, задумуючи вертати до краю. Бѣдаки ночували таки на бруку пôдъ брамою дворця, а черезъ цѣлу суботу ночували при входѣ на дворець и въ сѣняхъ та оповѣдали людямъ свои страждання. Вѣденцѣ запомагали нуждарѣвъ дробными лептами. Зелѣзнича служба розказувала, що найбѣднѣйшій роздарували четверо дробныхъ дѣточокъ, абы не погинули зъ голоду и холоду. Въ суботу вечеромъ, коли на дворци почавъ народъ щоразъ больше громадити ся довкруги еміґрантôвъ, вдала ся въ дѣло поліція и зарядила выправу цѣлого транспорту до Галичины. Котрй мали грошѣ, мусѣли купити білеты, а безгрошныхъ выправлено на коштъ публичный.

Въ повѣтѣ тернопôльскôмъ, панує великій рухъ еміґраційный до Бразиліи. Е села, зъ котрыхъ выбирае ся 50—80 родинъ! Всяке дѣланье противъ еміґраціи нѣчого не помагае; народъ говорить: „Горше, якъ тутъ чей нѣтде вже не буде!" Теперь же ц. к. староство тернопôльске выдало до всѣхъ зверхностій громадскихъ окружникъ, котрымъ остро наказало всѣмъ зверхностямъ не выпускати еміґрантôвъ зъ села зъ причины холеры. Окружникъ сей выкликавъ велике пригноблене у тыхъ готовыхъ до еміґраціи, котрй цѣлкомъ выпродали ся...

Краевй газеты доносять, що Митроп. Сильв. Сембратовичъ доставъ кардинальскій капелюхъ.

ШУМОВИНЫ.

Образки зъ Американьского бруку.

Рокъ рочно приѣзджають зъ Европы до Америки сотки людей, котрй въ старомъ краю належали до богатыхъ родинъ, мали высокй становиска, передъ котрыми бѣднй люде шапкували до колѣнъ, а котрй стративши маетокъ и честь въ Европѣ, ѣдуть за море, щобъ здобути, хотьбы маетокъ, бо о честь имъ вже не ходить. Люде тотй суть того переконаня, що досыть имъ заѣхати въ Америку, щобъ на нихъ упавъ золотый дощь; они думають въ своей глупотѣ и паньской фанфаранадѣ, що ихъ европейскій шикъ здобуде серце американьскихъ міліонерокъ и отворить имъ ворота зачарованои горы зъ непремѣрными сокровищами. Доперва, якъ голй локтѣ зачинають вылѣзати зъ подертыхъ рукавовъ, тогды отверають ся очи такого панича и що вонъ робить? Дальше ничь не робить и сходить на послѣдного тремпа и гине марно по улицяхъ и ринштокахъ великихъ, американьскихъ мѣстъ. Може якій сотный бере ся до честнои працѣ и стае порядныμъ членомъ суспольности. Жіючи въ Америцѣ вже кольканайцять лѣтъ мавъ я часто нагоду подыбати такихъ паничѣвъ въ Ню-Йорку, Чікаго, Ст. Люисъ и другихъ великихъ мѣстахъ и колька такихъ епізодовъ вбили ся менѣ въ память, съ котрыми хочу подѣлити ся зъ читателями нашои „Свободы".

* * *

Въ р. 1885 вступивъ я зъ однымъ знакомымъ до Atlantic Garden при Bowery въ Ню-Йорку на пиво. Сѣлисьмо собѣ въ кутику и прислуховались тонамъ дамскои оркестры, розмовляючи зъ собою досыть голосно нашою мовою, будучи певными, що въ томъ мѣсци нѣхто насъ не розумѣе. По малой хвили приступае до насъ кельнеръ, що розносивъ пиво и каже: О вы мои краяны, позвольте, що вамъ представлюсь: называю ся такъ, а такъ — бувъ-емъ офіцеромъ въ нѣмецкой ґвардіи. Мы и не дуже здивовались, бо межи ню-йоркскими кельнерами можна часто подыбати, офіцеровъ, капитановъ, ґрафовъ, а навѣть и князѣвъ. Побалакалисьмо хвильку зъ ґвардійскимъ офіцеромъ, котрый тримавъ въ руцѣ, вмѣсто шаблѣ, пять склянокъ пива и старку, попрощались и вышли. Въ колька недѣль опосля подыбую мого офіцера на улицѣ обдертого, голодного, брудного, нельцѣ вылазять зъ подертыхъ чоботъ. Однымъ словомъ нужда. — Взявъ я бѣднягу, напоивъ, накормивъ, та ще повъ доляра въ руку встромивъ и пытаю ся, чи вже не працюе за кельнера? А каже, панъ офіцеръ, влявши въ себе десять шклянокъ пива, (Schooner Nr. 9), зъ ферверомъ: або то для мене така праця, то для псовъ, а не людей; уважайте только: той подлый нѣмець, казавъ менѣ ґвардійскому офіцерови, замѣтати подлогу! Але нехай только моя тетка, натягне колѣна, то зновь буде все all right.

Я розлучивъ ся скоро съ тымъ паничемъ, котрый не могъ поняти, що вонъ вже не офіцеръ, але кельнеръ и що нѣкому не встыдъ замѣтати хату, бо то честна робота.

Якось въ чотыри мѣсяцѣ познѣйше приходить нашь офіцеръ до сальону, де звычайно нашй краяне сходились, выелеґантованый, въ новомодномъ циленрѣ, перфумы водъ него ажь бють — gentleman every inch. Якъ я его только знюхавъ, кажу: А що натягнула колѣна? А такъ, — но теперь прошу васъ краяны зо мною на вечеру, до готелю Гофмана, съ шампаномъ. Идемо, ѣмо, пемо, офіцеръ платить грошми усопшои тетки, шампанъ плыне, якъ вода. Рахунокъ завечеру 80 доляровъ. По вечерѣ забравъ ся и поѣхавъ до Европы погуляти, бо мавъ еще 75.000 доляровъ.

Якось въ два лѣта познѣйше йду я Bawery-ами, протираю очи: чи сонъ, чи мара? Суне нашь офіцеръ еще больше обдертый, брудный и нужденный. А вы що? назадъ въ Америцѣ? А не було то гроша шановати? Етъ, каже, що то говорити — вы того не розумѣете. Noblesse oblige! Ну, що теперь будете робити? Не знаю. Чи може еще хто мае для васъ натягнути колѣна? Нѣ, нѣхто больше. Бувайте здоровй.

Въ два мѣсяцѣ познѣйше вычитавъ я въ ню-йорскихъ газетахъ: Полицманъ н-ръ 59 знайшовъ при рѣцѣ Гудсонъ тѣло незнаного трампа, котрый после ореченя лѣкарского умеръ зъ голоду и зимна. Въ кишени подертого сурдута знайшли карты візитовй зъ написомъ Р..... С....

Бувъ се нашъ офіцеръ ґвардійскій.

II.

Другій такій паничь блукавъ ся довшій часъ по Ню Йорку, Коннектикутъ, а укравши у одного фармера коня и возъ, продавъ ихъ и погулявъ за тй грошѣ незгорше. Фармеръ десь вынюхавъ, що аматоръ его запрягу гуляе за его пикапу, хтѣвъ его арештовати, але той такъ скоро и по паньски увинувъ ся зъ грошми, що вже не мавъ що робити въ Ню Йорку, та перенѣсъ свою милу особу до Чікаґо. Тамъ зъ початку якось поправивъ ся, але въ конци, при даной нагодѣ покравъ свому товаришеви, що зъ милосердія принявъ его до себе на мешкане, рожнй, золотй рѣчи, и пойшовъ въ свѣтъ, тай слыхъ по нѣмъ пропавъ!

III.

Третого такого пройдисвѣта познавъ я въ Сантъ Люисъ. Вонъ носивъ всегда ковнѣрики a la князь Wales и рукавички канарковои барвы. Усе старанно убраный, выголеный, выпомадований ходивъ по сальонахъ и полювавъ на бѣдныхъ роботниковъ, щобъ зъ ними заграти въ карты. Мавъ вонъ зъ собою фальшованй карты и обдиравъ легковѣрныхъ зъ послѣдного гроша. Ажь разъ трафивъ на лѣпшого шахрая водъ себе, котрый выгравъ водъ него всѣ грошѣ, годинникъ, сурдутъ, штаны и взагалѣ всю одѣжь — тай голѣсенького панича пустивъ на волю, а сальонѣста выкинувъ его за дверѣ. Такъ голѣсенькій паничь (въ Лютомъ) бѣгъ улицею, мовь опареный, а за нимъ громада хлопцѣвъ верещала, що силъ стало: „Look at the China man!" Полісманъ вконци арештовавъ на повъ змерзлого панича и водставивъ до судіи, котрый засудивъ нашого героя на 6 мѣсяцѣвъ вязницѣ за неприличне захование ся на улици. Що познѣйше зъ нимъ стало ся, не знаю.

И такихъ сумныхъ образковъ, могъ бы я вамъ, дорогй читателѣ еще много змалювати, але кончу на отсѣмъ, а може въ короткомъ часѣ, побачимось знову зъ иншимъ образкомъ.

БУЗЬКО.

НОВИНКИ.

— Погромъ жидовъ розогравъ ся дня 29-ого н. ст. жовтня с. р. въ мѣстѣ Кутансѣ въ Россіи, (Кутансъ есть головнымъ мѣстомъ кутанскои ґуберніи въ краю Закавказкомъ и числить колькадесять тысячь мешканцѣвъ.) После опису въ россійскихъ дневникахъ исторія того погрому була ось-така. Рано згаданного дня ишла собѣ мѣсточкомъ божевольна женщина христіянка. До неи причепились жиденята и почали еи дразнити. Якійсь прохожій христіянинъ унявъ ся за нещастною божевольною, але въ оборонѣ жиденять станули жиды и кинулись до прохожого зъ такимъ завзятемъ, що той, побоюючись о свое житє, вергъ ся въ рѣку, щобы переплысти до острова и тамъ захоронитись. Однакъ жиды догнали его и побили до смерти. Фактъ той розъяривъ христіянъ и они, згромадивши ся въ велику товпу, почали мстити ся на жидахъ. Майже по цѣломъ мѣстѣ не лише завели бійки зъ жидами и богато жидовъ побили, деякихъ навѣть тяжко, але й взяли ся нищити майно жидовске. Мѣжь иншимъ зруйнували великій маґазинъ богача-жида Еліґулашвілі, а брата его побили. Поліція не могла дати собѣ рады. Военный ґубернаторъ Шадиковъ, побачивши, що дѣе ся, выславъ на помочь поліціи 20 козаковъ на коняхъ. Около годины 2-ой по полудни удало ся розрухъ придушити. Однакожъ розъяреный народъ розпочавъ о 4-ой годинѣ дальшу роботу. Зобрала ся знову товпа зъ колькохъ сотъ людей, узброеныхъ въ друки та камѣне, кинулась на жидовску дѣльницю. Жиды зо страху утѣкали и ховались, де хто могъ, кого-жь товпа захопила, то била. Погромники кинулись на жидовскй домы, розбивали дверѣ вокна, хатне знадобе, — домы скрозь стали безъ дверей и вовонъ, мовь по нападѣ ворожого войска. Ґубернаторъ, бачучи, що не жарты, выславъ на усмиренье розруху баталіонъ куриского полку пѣхоты и сотню конницѣ козаковъ. Ледви о 9-ой годинѣ вечеромъ удало ся привернути спокой. Дѣльницю жидовску обсадило войско и стерегло еи цѣлу ночь та й другій день, а всѣ жидовскй склепы стояли позамыканй. Що дальше дѣялося, нема ще вѣстій. Труна забитого жидами христіянина до того часу не були ще воднайшли, а десятьохъ жидовъ повинуваченыхъ о убійство засаджено въ тюрму.

— Въ Elmira, N. Y. водбулось 1. с. м. посвящене церкви. О. І. Констанкевичь, котрого-бы смѣло можь назвати місіонеромъ руско-американьскимъ, выѣхавъ впростъ зъ Lansford, Pa. въ далекй свѣтъ, до Elmira, щобъ довершити посвящене святынѣ, котру люде нашй власными лептами здвигли.

— О. Н. Дмитровъ зъ Mt. Carmel, Pa. выѣхавъ бувъ 2. с. м. до Ню-Йорку на зустрѣчь свого товариша О. Ивана Ардана, котрый приѣхавъ зъ Галичины, высланый кардиналомъ С. Сембратовичомъ, въ цѣли обнятя однои зъ опорожненыхъ парохій рускихъ въ Сполученыхъ Державахъ. И знову о одного больше роботника збольшились нашй ряды. А сей роботникъ небуденный. Молодый, способный, образованый, щирый до народного дѣла Витаемо Тебе въ Руси Американьскои на вольной земли щирымъ серцемъ: Витай

— **Торжественне посвященє церкви въ LANSFORD PA.**, водбуло ся дня 28. падолиста. — Описане цѣлого торжества помѣстимо въ слѣдуючомъ числѣ.

СМѢХЪ И ПРАВДА.

Цыганъ та ґазда.

Цыганъ розказувавъ разъ ґаздѣ, колько то вонъ бѣдолаха мае роботы: „Менѣ, каже, дути!... кувати!... ухналѣ робити!... на торгъ носити, хлѣбъ купувати, дѣти годувати!... А тобѣ що? Ори, мели, ѣджь!

— Гей Мошку! та чувъ емь що тебе выкинувъ вчера войтъ зъ своей хаты?

„Та що то менѣ шкодить, та я и такъ мавъ вже выходити..."

— **А що теперь буде?** Пытае ся панъ жида: „Бувъ ты у Варшавѣ?" Жидъ: „Нѣ, не бувъ". Панъ: „Дурень же ты, що не бувъ. А въ Парижи бувъ". Жидъ: „Нѣ пане не бувъ". Панъ: „Дурень же ты, що не бувъ. А въ Римѣ?" Жидъ: „И тамъ, пане, не бувъ!" Панъ: „Дурень же ты, що не бувъ". Жидъ: „Я и самъ, пане, знаю, що дурень... Але-жь я и васъ запытаю: Чи бувъ панъ тамъ, де я свою козу напуваю?" Панъ: „Нѣ, не бувъ.." Жидъ: „Ну, ґерехтъ. А що-жь теперь буде?"

— **Пошли въ гору!** „Цыгане, онъ твого батька повѣсили!" Цыганъ: „О, пошли нашй въ гору!"

— **Хорый**: „Що се тобѣ сыну, сталось? Чи то въ тебе хороба яка, гнѣтючка, чи що? Бо ты-жь таки нѣчого не ѣси. Чи ѣвъ ты сьогодня що?" Сынъ: „Нѣ, тату. Только дали менѣ мати вранцѣ хлѣба окрайчикъ, та черствый дуже; отъ я хотѣвъ розмочити его у ведрѣ зъ водою та не влѣзъ, — такъ я его сихимъ и згризъ. Больше нѣчогосѣнько не ѣвъ..."

Не грѣши на Бога!

Цыганъ зайшовъ до шевця, а у того дѣтя на сей часъ померли. Пытае ся цыганъ: „А де-жь твои дѣти?" Швець каже: „Богъ забравъ". Просить тодѣ цыганъ напити ся. Той зъ свого жалю, не дивлячись: „Онъ, каже, напийсь!" А тамъ шевскій квасъ стоявъ. Цыганъ якъ сьорбонувъ та тодѣ: „Не грѣши, чоловѣче, на Бога; водъ чортового квасу дѣти померли!"

Очи.

Принєсъ чоловѣкъ податокъ, а писарь подививсь у книгу та й каже: „За тобою недоплатка. Ты не вôддавъ!" Чоловѣкъ: „Нѣ, вôддавъ!" Писарь: „Не вôддавъ!" Чоловѣкъ: „Отъ же вôддавъ!" Бачить писарь, що не одурить, та щобъ выкрутитися якось, — до писарчука: „А подай менѣ окуляры!" Надѣвъ окуляры, глянувъ: „Правда твоя: вôддавъ". Тодѣ той чоловѣкъ: „Отъ спасибôгъ отсимъ склянымъ очамъ, а тамтѣ хочь бы й повылѣзали!"

LIACHOWICZ & FEINBERG
(Ляховичъ и Файнбергъ)
425 Shamokin str.
SHAMOKIN, PA.

Польско-литевскѣ зегармістры и ювілєры.

Всяки направы зегарковъ выконують точно, танько и въ короткомъ часѣ. Обручки слюбни, якъ хто купує достае въ подарунку арный будзѣкъ.

Стѣннѣ зегары дають на выплатъ

JOSEPH WALLISCH
(Йосифъ Валѣшъ)
212 Lincoln Str.
SHAMOKIN, PA.

Найлѣпшій, найсолѣднѣйшій и найтаньшій кравець на цѣле мѣсто.

Робить дуже ладно убраня нови, на весѣля, недѣлѣ, свята и на будни дни. Хто разъ у него купить убране, певно нѣколи до другого кравця не зайде, бо такъ полюбить єго роботу, що и другому ще порадить зайти до него.

Спробуйте краяне, а не пожалуєте.

JOHN GLOWA,
EXSELSIOR, PA.

Одинокій шторъ на цѣлый Excelsior
Ивана Гловы.

Вже єго непотребуємо захвалювати, бо кождый не вôдъ нинѣ єго знае, а хто еще не знае, най зайде и купить, а певно не пожалуе.

H. ROHRHEIMER
South East Corner Sunbury and Shamokin Str.
SHAMOKIN, PA.

Найбольшій складъ на цѣле мѣсто прерôжного рода убранъ такъ для старшихъ, якъ и для дѣтей. Особлившу увагу звертаемо на убраня зимовѣ, котрыхъ велику скôлькôсть спровадивъ сими днями зъ найлучшихъ фабрикъ американьскихъ. Цѣны нечувано низькѣ, товары добрѣ — услуга чемна и ретельна.

Такожь посылае грошѣ до старого краю, дуже дешево и черезъ найлѣпшѣ банки.

Продае шіфкарты на найлѣпшѣ кораблѣ и по дуже дешевыхъ цѣнахъ.

GREEK I RIM
KAT. SPOLOK
SV. AR. MICHAEL
SHEFFIELD, PA.

---

9 W. CENTER ST.
SHENANDOAH PA

ФАБРИКАНТЪ
Прапорôвъ (фанъ
Хоруговъ, Одзнакъ
Пасовъ, Шапокъ для Братствъ

Фана для парады зъ найлѣпшого едвабу; чотыри и пôвъ черезъ шесть и пôвъ стôпъ со всѣма приборами $25, и 26.75

Прапоры больши зъ найлѣпшои матеріи по $32.00 $35.00 $45.00 и $50.00

Пишѣть по цѣнники и по пробу до:

R. H. MORGAN
9 W. Centre Str.
SHENANDOAH, Pa.

Dr. F. J. MEEK,
Д-ръ. МИКОЛАЙЧИКЪ
103 Shamokin, str.

Одинокій лѣкарь, славянинъ на цѣле мѣсто. Лѣчить всякѣ хоробы совѣстно и въ короткôмъ часѣ. Особливо незрôвнаный лѣкарь въ справахъ положничихъ. Говорить по англійски, по руски и по польски. Горячо поручаємо сего знаменитого доктора, нашимъ Русинамъ.

НАЙСТАРША, НАЙЛУЧША, НАЙСЛАВНѢЙША
АПТИКА
єсть безперечно
T. R. CLARKSON & CO.
Cor. Shamokin & Sunbury str.
SHAMOKIN, PA.

Всѣ докторы мѣжъ котрыми и Д-ръ Миколайчикъ шлють свои рецепты и поручають всѣмъ тую аптику, де всѣ лѣки приготовляють ся совѣстно.

Dr. JOHN SZLUPAS,
Office: 421 Penn Ave
Telephone: 1613.
SCRANTON, PA.
АПТИКА СЛОВЕНСКА.

Лѣчить всякѣ хоробы въ корoткôмъ часѣ и успѣшно.

Поручаємо сего доброго лѣкаря нашимъ братямъ Русинамъ.

THE LYNDHURST,
Shamokin Str.
РУСКА РЕСТАВРАЦІЯ.
Єфремъ Лучковецъ
Иванъ Сѣкора

Мають завсѣгда дуже смачни на способъ краевый приладжени снѣданя, обѣды и вечеріи, теплі и зимни перекуски (lunch), пиво, горивкѣ, вина, лѣкеры найлѣпшого ґатунку.

Услуга пильна и солѣдна.

Памятайте на своихъ!

ЮЛІЯНЪ КОПЫСТЯНСКІЙ
Гавріилъ Малнякъ
Гуртовный складъ
(Wholsale)
20 Market str.
SHAMOKIN, PA-

Мають завсѣгды на складѣ свѣже добре пиво въ великихъ и малыхъ бочôвкахъ зъ найлучшихъ бровapôвъ, горѣвки (whiskey) и лѣкеры найлѣпшого ґатунку.

Братя! заманляйте у своихъ.

O. MURDZA & BRO'S.
О. МУРДЗА и БРАТЪ.
46. Second str.
MT. CARMEL, PA.

Тôлько оденъ рускій шторъ на цѣле мѣсто. Всякѣ товары найлѣпшого сорта. Услуга точна. Конѣ, якъ каты.

Купуйте люде у свого, вже часъ покинути жидовъ.

РУСКІЙ КОМ. ШТОРЪ
727 Commerce str.
SHAMOKIN PA.
Манажеры:
Михаилъ Лабовскій
Михаилъ Колодѣй

Всяки товары найлѣпшого сорта, дуже тунѣ

Родимцѣ! не спомагайте жидôвъ, але своихъ братôвъ!

J. BOBKOWSKI
ПРЕДПРІЕМЦЯ ПОХОРОНОВЪ.

300
PEARL and MULBERRY str.
SHAMOKIN PA.

Удавайте ся въ потребѣ до него.

PETRO SERAFIN
Петро Серафинъ
424 Shamokin Str.
Рускій готель.

Мае пиво, віску и всякѣ другѣ здоровѣ напитки. Готель чистенькій, услуга порядна, честна и солѣдна.

Вже часъ покинути чужихъ, а себе самыхъ пôдпомагати!

LEADER & HAMILTON
напротивъ Рединьского дипа
SHAMOKIN, PA.

Великій складъ сукна найрôжноролнѣйшого ґатунку на убраня такъ для женьщинъ, якъ и мужчинъ. — Котра женьщина хоче мати красну сукню нехай выберае собѣ матерію у Лѣдра и Гамильтона, а не пожалує.

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ
ШТОРЪ
въ
ОЛИФАНТѢ ПА.
Пôдъ зарядомъ
ГЕОРГІЯ ХИЛЯКА

Звѣстного руского патріоты. Есть се найлучше заосмотреный зô всѣхъ шторôвъ во всѣ потребнѣ товары и всякого рода по якъ найтаньшôй цѣнѣ.

Кождый тамошный Русинъ уважаючи себе правдивымъ и щирымъ патріотомъ, най спѣшить до свого руского штору. Особенно нашѣ ґаздынѣ най йдуть громадно!

Нащо Юськôвъ, Шмулѣвъ помагати? Идѣть до свого.

ИВАНЪ ТАЛПАШЪ
Недалеко лігайского діпа
въ
Mt. Carmel, Pa.

Поручае любымъ краянамъ свôй добре заосмотреный
ГОТЕЛЬ.

Пиво, горѣвка, ликеры и цигары найлучшого сорта.

Таный и выгôдный нôчлегъ

Снѣдане, обѣдъ и вечера все свѣже, смачне и дешеве.

Попробуйте

РУСКА ТОРГОВЛЯ
(Creek Store Company)
415 Shamokin Str.
въ ШАМОКІНЪ ПА.

Поручае мѣсцевымъ Русинамъ и на околицю свôй богатый складъ всякого рода виктуалôвъ и майнерскихъ знарядôвъ.

Е тутъ мясо
И лопата,
Суть и скирнѣ
И гербата,

Перець, гвозды и кобасы,
Мука, крохмаль, солонина
Мыски, горшки всѣ овочи
Зеленина и сушенина.
Е чернушка,
Е петрушка.

M. ROTHSCHILD,
642 E. Sunbury Str.
SHAMOKIN, PA.

Великій складъ всякого рода убранъ. для старшихъ и для дѣтей. Капелюхи, шапки и всякѣ другѣ рѣчи того рода въ найлѣпшôмъ ґатунку, въ низькихъ цѣнахъ.

Молись, трудись, учись, до СОЮЗА запишись, до читальнѣ ходи, Бога въ сердцю май, ближняго люби, церковь посѣщай, Свободу читай,
Русь святу люби, доброму научай ся, грошей не марнуй, въ процеса не вдавай ся. Въ лютерію не грайте, тôлько грошъ щадѣть
Братя! намъ треба „Народного Дому", ану скинтесь по центови . Се не забувайте! . . . Буде зъ васъ.